

Detaljni izvedbeni plan

Akademsko godina	2023./2024.	Semestar	zimski
Studij	Sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij Medicina	Smjer	Godina studija 3.

I. OSNOVNI PODACI O PREDMETU

Naziv predmeta	Evolucijska medicina		
Kratica predmeta	MEDIZB15	Šifra predmeta	250412
Status predmeta	izborni	ECTS bodovi	2
Preduvjeti za upis predmeta	Nema		
<i>Ukupno opterećenje predmeta</i>			
Vrsta nastave	Ukupno sati	Vrsta nastave	Ukupno sati
Predavanja	5	Seminari	15
Vježbe	30		
Mjesto i vrijeme održavanja nastave	HKS – prema objavljenom rasporedu		

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj predmeta

Ime i prezime doc. dr. sc. Momir Futo   **e-mail** momir.futo@unicath.hr

Suradnici na predmetu

Ime i prezime izv. prof. dr. sc. Tomislav Domazet-Lošo   **e-mail** tdomazet@unicath.hr

Konzultacije Prema objavljenom rasporedu

III. DETALJNI PODACI O PREDMETU

Jezik na kojem se nastava održava Hrvatski

Opis predmeta Evolucijska medicina je predmet koji suvremene medicinske spoznaje stavnja u kontekst evolucijskog razvoja čovjeka. Umjesto fokusa na izravnim mehanizmima bolesti, u sklopu ovog predmeta nastojat ćemo razumjeti izvorne, temeljne čimbenike kao što je npr. prirodna selekcija, koji utječu na samu osjetljivost pojedinca i populacije prema patogenima. Kao relativno novo područje, Evolucijska medicina integrira alate i saznanja evolucijske biologije, genetike, imunologije, mikrobiologije, kliničke medicine te globalnog i javnog zdravstva kako bi transformirala naše razumijevanje bolesti, ali i samih bolesnika s jedinstvenim ciljem pospešivanja ljudskog zdravlja.

Nakon položenog ispita studenti će moći:

Očekivani ishodi učenja na razini predmeta

- Opisati povijesni razvoj evolucijske misli u kontekstu medicine;
- Definirati temeljne mehanizme biološke evolucije;
- Razlikovati mikroevolucijske procese od značajki makroevolucije;
- Opisati mehanizme adaptacije i pojavu rezistencije mikroba na antibiotike;
- Definirati i opisati glavne stupnjeve evolucijskog razvoja vrste *Homo sapiens* s osvrtom na moderna medicinska saznanja;

- Analizirati i opisati anatomske, fiziološke i adaptivne razlike i sličnosti neandertalaca i modernog čovjeka u kontekstu moderne medicine;
- Definirati pojmove „bolesnik“ i „bolest“ u kontekstu biološke evolucije te njihovo značenje razlikovati od kliničkih definicija;
- Opisati evoluciju, značaj i utjecaj humane mikrobiote na zdravlje čovjeka;
- Opisati evolutivni razvoj obrambenih mehanizama čovjeka;
- Objasniti pojam i mehanizme koevolucije patogena i domadara;
- Objasniti evolucijski kontekst pojave i liječenja karcinoma;
- Definirati i opisati fenotipske promjene reproduktivnog sustava koje su nastale uslijed evolucijskog razvoja;
- Definirati i opisati neusklađenost biologije čovjeka s okolišem u kojem živi;
- Objasniti evolucijsku pozadinu pojave mentalnih poremećaja;
- Razlikovati zdravlje individue od zdravlja populacije.

Literatura

Obvezna Evolutionary Medicine / Stephen C. Stearns & Ruslan Medzhitov. Sunderland, Massachusetts: Sinauer Associates, Inc., Publishers, 2016.

Dopunska The Oxford Handbook of Evolutionary Medicine / Editors: Martin Brüne & Wulf Schiefenhövel. Oxford: Oxford University Press, 2019.

Način ispitivanja i ocjenjivanja

Polaze se	Da	Isključivo kontinuirano praćenje nastave	Ne	Ulazi u prosjek	Da
Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita		Pravo pristupa završnom ispitu iz predmeta ostvaruje redoviti student kojem je nositelj predmeta ovjerio izvršenje svih propisanih nastavnih obveza iz predmeta sukladno Pravilniku o studijima i studiranju. Osobitost Studija je ujednačen i centraliziran način organizacije svih ispita.			
Način polaganja ispita					
Način ocjenjivanja		Svaki se ispit i konačnu ocjenu čine tri dijela: kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave (40% konačne ocjene), te praktični (30% konačne ocjene) i pismeni ispit (30% konačne ocjene) koji se održavaju na kraju nastave.			
Način stjecanja bodova:		Kontinuirana aktivnost u nastavi			
Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada:		izvrstan (5) od 90% do 100% vrlo dobar (4) od 80 do 89,9 % dobar (3) od 65 do 79,9 % dovoljan (2) od 50 do 64,9 % nedovoljan (1) od 0 do 49,9%			

Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova

VRSTA AKTIVNOSTI	ECTS bodovi - koeficijent opterećenja studenata	UDIO OCJENE (%)
Kontinuirano usmeno i pismeno ispitivanja znanja i vještina za vrijeme nastave	0,8	40
Ukupno tijekom nastave	0,8	40

Praktični dio završnog ispita	0,6	30
Pismeni dio završnog ispita	0,6	30
UKUPNO BODOVA (nastava+zav.ispit)	2	100

Datumi kolokvija Prema objavljenom rasporedu

Datumi ispitnih rokova Prema objavljenom rasporedu

IV. DNEVNI PLAN NASTAVE

Predavanja (P) Seminari (S) Vježbe (V)

Dan	Tema
1.2.2024.	P (2h) Evolucija evolucijske misli i evolucijski način razmišljanja – doc. dr. sc. Momir Futo
	S (2h) Mikroevolucija, makroevolucija i evolucijski mehanizmi – doc. dr. sc. Momir Futo
	V (2h) Adaptacije mikroba na antibiotike – 1. dio – doc. dr. sc. Momir Futo
2.2.2024.	P (2h) Biološka evolucija čovjeka – doc. dr. sc. Momir Futo
	S (2h) Osvrt na neandertalski genom u modernom čovjeku – doc. dr. sc. Momir Futo
	V (2h) Adaptacije mikroba na antibiotike – 2. dio – doc. dr. sc. Momir Futo
5.2.2024.	S (2h) Što je pacijent u evolucijskom smislu? – doc. dr. sc. Momir Futo
	S (2h) Što je bolest u evolucijskom smislu? – doc. dr. sc. Momir Futo
	V (2h) Humana mikrobiota i njen evolucijski značaj – doc. dr. sc. Momir Futo
6.2.2024.	P (1h) Evolucija obrambenih mehanizama čovjeka – doc. dr. sc. Momir Futo
	S (2h) Koevolucija patogena i domadara – doc. dr. sc. Momir Futo
	V (3h) Adaptacije mikroba na antibiotike – 3. dio – doc. dr. sc. Momir Futo
7.2.2024.	V (8h) Terenska nastava - posjet Muzeju krapinskih neandertalaca uz stručno predavanje – doc. dr. sc. Momir Futo
8.2.2024.	S (2h) Evolucijska pozadina karcinoma – izv. prof. dr. sc. Tomislav Domazet-Lošo
9.2.2024.	V(2h) Evolucijski kontekst reproduktivne medicine - doc. dr. sc. Momir Futo
	S (2h) Evolucijska neusklađenost biologije i okoliša - doc. dr. sc. Momir Futo
12.2.2024.	V (2h) Evolucijska pozadina mentalnih poremećaja - doc. dr. sc. Momir Futo
13.2.2024.	V (4h) Zdravlje pojedinca i populacije - doc. dr. sc. Momir Futo
14.2.2024.	V (5h) – Adaptacije mikroba na antibiotike (analiza) – 4. dio - doc. dr. sc. Momir Futo
	S (1h) – Ponavljanje i rekapitulacija kolegija - doc. dr. sc. Momir Futo
	Pismeni ispit

